

Spis treści

Wstęp	7
Rozdział 1. Dowodzenie jako czynność wiedzotwórcza i wytwór tej czynności	9
1.1. Wprowadzenie	9
1.2. Niektóre aspekty wiedzy i zadania epistemologii w nauce o dowodach.....	11
1.3. Modelowanie wiedzy i rodzaje kazusów	15
1.4. Racjonalność w myśleniu o dowodach.....	18
1.5. Niewygodne uwagi praktyczne.....	22
Rozdział 2. Środek dowodowy	23
2.1. Pojęcie.....	23
2.2. Relewanca.....	26
2.3. W stronę definicji.....	28
Rozdział 3. Badanie środka dowodowego	32
3.1. „Ślepotą na treść”	32
3.2. Jakość i wiarygodność środka dowodowego	35
3.3. Stosunki między środkami dowodowymi.....	37
3.4. Waga środków dowodowych	39
3.5. Jeszcze o rodzajach środków dowodowych	43
Rozdział 4. Ustalenia faktyczne	46
4.1. Zagadnienia ogólne.....	46
4.2. Teoria śledztwa a ustalenia faktyczne	48
4.3. Aspekty dowodowe	52
Rozdział 5. Rozumowania	57
5.1. Wprowadzenie	57
5.2. Rozumowania indukcyjne	59
5.3. Rozumowanie dedukcyjne.....	63
5.4. Rozumowanie abdukcyjne.....	65
Rozdział 6. Opowieści o przestępstwie	69
6.1. Wprowadzenie	69
6.2. Pojęcie opowieści	69
6.3. Podstawowa rola opowieści	70
6.4. Rodzaje opowieści.....	71
6.5. Kontrola opowieści	73
6.6. Struktura opowieści	76
6.7. Zakotwiczenie narracji	79
6.8. Porównywanie opowieści.....	81

Rozdział 7. Argument dowodowy	85
7.1. Wprowadzenie	85
7.2. Generalizacje.....	88
7.3. Wizualizacja struktury argumentów	92
7.4. Dialektyka argumentów	95
7.5. Argumenty a opowieści.....	99
Rozdział 8. Sieci wnioskowań	102
8.1. Wprowadzenie	102
8.2. Właściwości sieci wnioskowań.....	103
8.3. Metoda wykresów Johna Henry'ego Wigmore'a	107
Rozdział 9. Prawdopodobieństwo	113
9.1. Wprowadzenie	113
9.2. Kilka uwag ogólnych.....	115
9.3. Prawdopodobieństwo a przekonanie.....	116
9.4. Podejście bayesowskie	120
9.5. Rzut oka na logikę rozmytą.....	127
9.6. Funkcja przekonania.....	129
9.7. Uwagi końcowe.....	133
Rozdział 10. Rozumowanie do najlepszego wyjaśnienia	135
10.1. Charakterystyka problemu	135
10.2. Ogólnie o koherencji	139
10.3. Eksplanacjonizm	142
10.4. Niektóre dalsze problemy poznawcze	147
Rozdział 11. Tło teorii udowodnienia	150
11.1. Przedmiot dowodzenia.....	150
11.2. Standard dowodu	153
11.3. Inwentarz pojęć i jego modyfikacja	163
Rozdział 12. Uzasadnienie, prawdziwość, błąd	166
12.1. Uzasadnienie.....	166
12.2. Prawdziwość	171
12.3. Błąd	176
Podsumowanie	178
Bibliografia	182

WSTĘP

Celem pracy jest przedstawienie najważniejszych, zdaniem autora, spraw związanych z epistemologicznymi i metodologicznymi aspektami dowodu w sprawach karnych. Praca mieści się więc w nurcie deskryptywnych refleksji o zagadnieniach istotnych dla prawa, ale zasadniczo prowadzonych z pominięciem aspektów normatywnych, jest raczej opracowaniem z zakresu nauki o dowodach niż prawniczym studium normatywno-doktrynalnym – by odwołać się do ujęcia J.H. Wigmore’a. Ponadto postępująca globalnie zbieżność różnych systemów prawnych sprzyja uogólnieniom.

Jeśli chodzi o dokonywanie ustaleń faktycznych i prowadzone na tej podstawie dowodzenie, prawo karne procesowe milczy w wielu kwestiach, i w czasie dyskusji, dotyczących związanych z nimi problemów praktycznych, pojawiających się w konkretnych sprawach, organy procesowe stosują reguły i zasady, o których nie ma mowy w ustawach. Istnienie tej, najzupełniej nieprzypadkowej luki, zachęca jednak do nasświetlania związanych z nią aspektów poznawczych.

W tym sensie pracę niniejszą zaliczyć można do dziedziny epistemologii prawnej. Dorobek literatury polskiej jest w tym zakresie dość skromny, często także kontrowersyjny. Autor nie miał jednak zamiaru stworzenia opracowania polemicznego, ani tym bardziej systemowego, chodziło raczej o dokonanie, przynajmniej częściowego, przeglądu najważniejszych ujęć współczesnych i przedstawienie kilku (tylko szkieletowo nakreślonych) propozycji nowych rozwiązań. Czy okażą się one użyteczne – rozstrzygną Czytelnicy.

Za cenne uwagi dziękuję Recenzentowi pracy, panu prof. dr. hab. Mieczysławowi Gocowi. Ważne uwagi przekazał mi także pan prokurator dr Krzysztof Wójcik, który zechce również przyjąć wyrazy wdzięczności.

Jerzy Konieczny